

Verordening waterberging 2023, gemeente Geldrop-Mierlo

Initituele

Gemeente Geldrop-Mierlo - Verordening waterberging 2023 Geldrop-Mierlo

De raad van de gemeente Geldrop-Mierlo;

Gezien het voorstel van het college van <datum invullen>;

gelet op artikel 10.32a van de Wet milieubeheer;

overwegende dat in artikel 3.5 lid 1 van de Waterwet aan de gemeente zorgplichten zijn opgedragen voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater, voor zover van degene die zich daarvan ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, redelijkerwijs niet kan worden gevergd het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen;

dat het gewenst is gebruik te maken van de mogelijkheid het afvloeiend hemelwater en het grondwater van nieuw gebouwde en/of grootschalig gerenoveerde of verbouwde panden, vanaf inwerkingtreding van deze verordening, niet (meer) te doen afvloeien in het openbaar gebied, vuilwaterriool of gemengd riool, waarbij een voorbehoud kan worden gemaakt voor overloop voorzieningen na realisatie van de benodigde berging conform het gemeentelijk rioleringsplan;

besluit vast te stellen de

Verordening waterberging 2023, gemeente Geldrop-Mierlo

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen

In de verordening wordt verstaan onder:

- a) *afvalwater*: alle water waarvan de houder zich - met het oog op de verwijdering daarvan - ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen en dat is samengesteld uit een willekeurige combinatie van water dat uit woningen of uit industriële of commerciële gebouwen wordt geloosd, afstromend hemelwater en water dat onbedoeld in de riolering binnendringt;
- b) *berging*: voorzieningen die bedoeld zijn om regenwater tijdelijk of langdurig vast te houden;
- c) *bouwwerk*: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;
- d) *GWSW*: Het Gegevenswoordenboek Stedelijk Water (GWSW) is een open standaard voor het eenduidig uitwisselen en ontsluiten van gegevens in het stedelijk waterbeheer;
- e) *hemelwater*: verzamelnaam voor water dat uit de hemel valt, zoals regen, sneeuw en hagel;
- f) *infiltratie*: het proces waarbij hemelwater wegzakt in de bodem;
- g) *infiltratievoorziening*: een vorm van een bergingsvoorziening om opgevangen hemelwater te infiltreren;
- h) *nieuwbouw*: nieuwe gebouwen en verharding zowel in uitbreidingsplannen als in bestaand stedelijk gebied, het herbouwen van bestaande gebouwen, het aanbouwen bij bestaande gebouwen;
- i) *noodoverlaat*: een externe overstortput waarbij overtollig afvalwater uit een rioolstelsel kan stromen, aangelegd voor afvoer als gevolg van een calamiteit.
- j) *openbaar riool*: samenhangend geheel van rioolleidingen en rioolputten en de bijbehorende voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
- k) *overloopvoorziening*: voorziening voor het uitlaten van een overschot aan regenwater na berging en infiltratie op particulier terrein;
- l) *RIONED (Stichting)*: koepelorganisatie voor stedelijk waterbeheer
- m) *vuilwater*: geheel van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater, niet zijnde neerslag;
- n) *(hemel-)waterberging*: zie berging;
- o) *werkingsgebied*: Het gebied waarop de desbetreffende regel van de verordening van toepassing is.

Hoofdstuk 2 Waterberging

Artikel 2:1 Verplichting tot waterberging bij nieuwbouw

1. Bij nieuwbouw en aanleg van verharding wordt het hemelwater op eigen perceel geborgen en geïnfiltreerd.
2. Het eerste lid geldt niet voor het werkingsgebied "uitzonderingsgebieden" weergegeven in bijlage 1.
3. Het eerste lid geldt niet voor nieuwe bouwwerken en verharding met een totaal verhard oppervlak van maximaal 10 m².
4. Ten aanzien van de capaciteit van de hemelwaterberging gelden de volgende eisen:
 - a. Bij een uitbreiding van het bebouwd oppervlak en verharding (horizontaal gemeten) heeft de hemelwaterberging tenminste een capaciteit van 60 liter per vierkante meter nieuw verhard oppervlak.
 - b. De hemelwaterberging wordt zo ontworpen en in stand gehouden dat deze weer voor 100 % beschikbaar is binnen 48 uur na de regenbui.
5. Het is verboden om vanaf een nieuw gebouw, hemelwaterberging of terreinverharding hemelwater in het openbaar riool of op de openbare ruimte te lozen tenzij het college hiervoor toestemming heeft verleend bij vergunning of anderszins.
6. Het in lid 5 genoemde verbod geldt tevens in geval van aangebrachte wijzigingen in bestaande bouw die leiden tot de wijziging in de loop, hoeveelheid of hoedanigheid van de afvoer van hemelwater.

7. Het college kan aan de toestemming als bedoeld in lid 5 en lid 6 voorwaarden verbinden.
8. Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van lid 4 als kan worden aangetoond dat hemelwateropvang en infiltratie geheel of gedeeltelijk redelijkerwijs niet mogelijk is. In dit geval geldt een minimale bergingseis van 30 liter per vierkante meter nieuw verhard oppervlak.

Artikel 2:2 Maatwerkvoorschrift

Het college kan maatwerkvoorschriften stellen over de inrichting en het beheer van de bergingsvoorziening en hierbij afwijken van het in deze verordening gestelde indien een strikte toepassing van deze verordening zou leiden tot een beslissing die onmiskenbaar als onredelijk moet worden aangemerkt.

Hoofdstuk 3 Overige bepalingen

Artikel 3:1 Toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van de bepalingen bij of krachtens deze verordening gesteld, zijn belast de bij besluit van het college aan te wijzen personen of groep van personen.

Artikel 3:2 Overgang naar het omgevingsplan

1. Een besluit op grond van artikel 3:1, dat van kracht is op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt, wordt gelijkgesteld met een besluit op grond van artikel 18.6 van die wet.
2. De artikelen 3:1 tot en met 3:4 vervallen op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Artikel 3:3 Inwerkingtreding

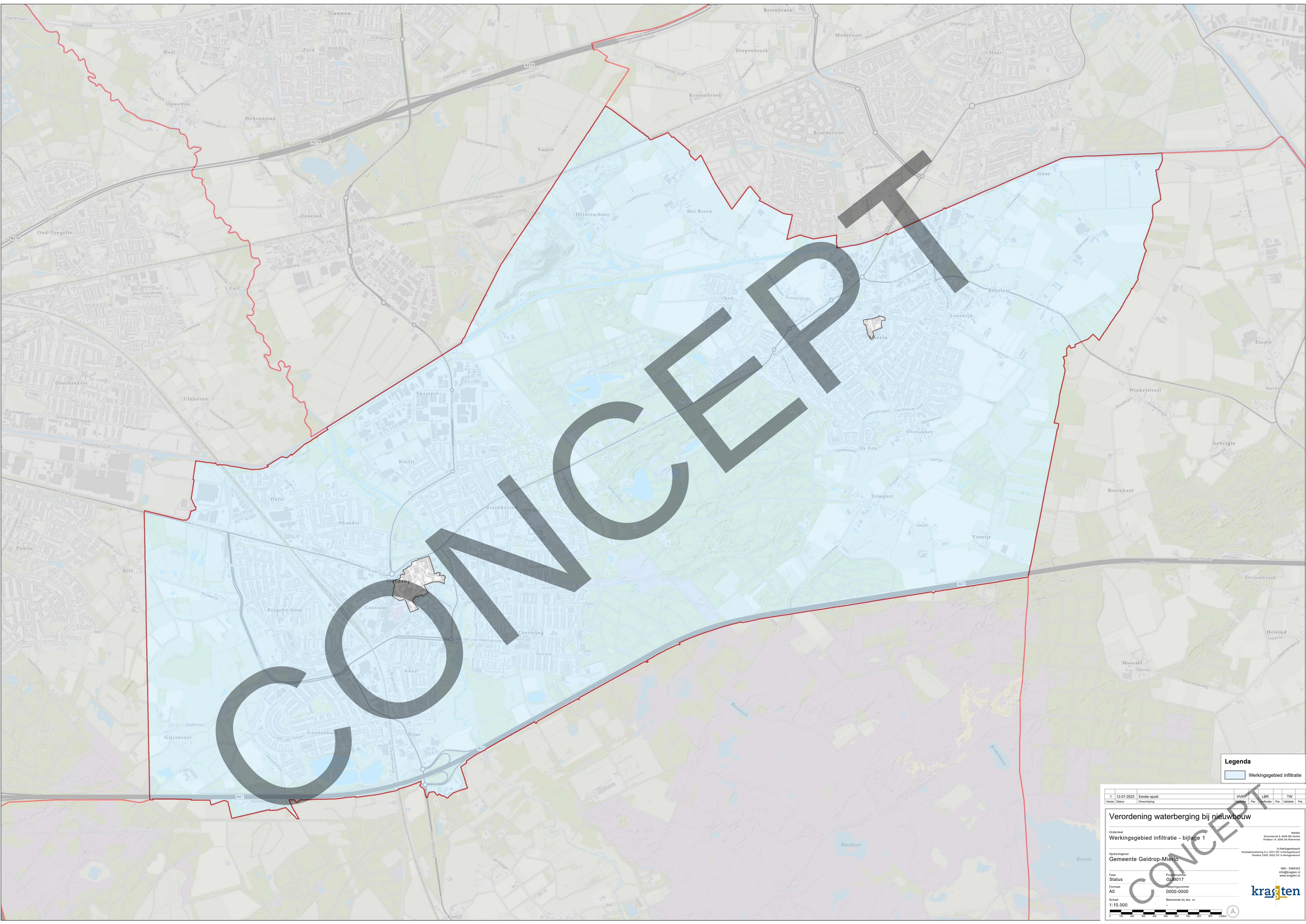
Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na de dag waarop zij bekend is gemaakt.

Artikel 3:4 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening waterberging 2023 Geldrop-Mierlo.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van **<datum invullen>**.

De griffier,	De voorzitter,

Legenda

Werkingsgebied infiltratie

1	12-07-2023	Eerste opzet	HVK	LBR	TW
Vente	Datum	Omschrijving	Ontwerper	Per. Verificate	Per. Vastzet. Per.

Verordening waterberging bij nieuwbouw

Werkingsgebied infiltratie - bijlage 1

Opdrachtgever: Gemeente Geldrop-Mierlo

Plan Status: GLM017
Formaat: A0
Schaal: 1:10.000

Behorende bij doc. nr. -

188-3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

kragten

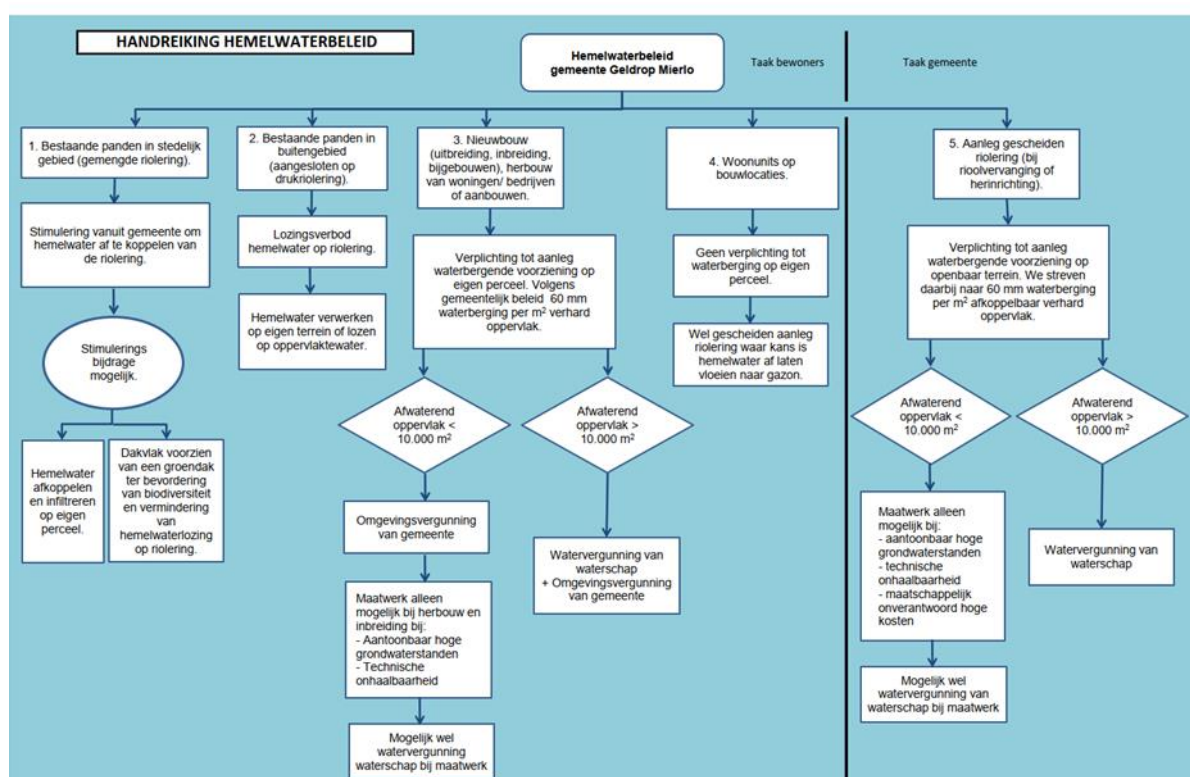
Verordening waterberging bij nieuwbouw, gemeente Geldrop-Mierlo

Toelichting op de verordening

Aanleiding en doel

We krijgen steeds vaker te maken met wateroverlast door extreme regenbuien. Recente voorbeelden zijn telkens juni 2016, 2020 en 2021. Dit waren zware buien met een intensiteit waar nooit rekening mee is gehouden bij het ontwerpen en aanleggen van het huidige rioolstelsel. Dergelijke buien komen steeds vaker voor.

Als gemeente doen we al heel veel in de openbare ruimte. Echter kunnen we dat niet alleen. Een substantieel aandeel van de op de riolering aangesloten verharding is in eigendom van particulieren en private partijen. Er ligt derhalve een taak bij de gemeente, maar zeker ook bij de bewoners. Onderstaande handreiking uit het Gemeentelijk RioleringsPlan geeft deze taken weer:

Figuur 1: Handreiking hemelwaterbeleid Geldrop-Mierlo (afkomstig uit het GRP)

De gemeentelijke zorg voor het beheer van afvloeiend hemelwater heeft betrekking op het afvloeiend hemelwater van openbaar terrein en wat niet op particulier terrein kan worden verwerkt. In figuur 1 betreft dit het deel rechts van de verticale balk genoemd onder situatie 5. Overeenkomstig artikel 3.5 van de Waterwet is de eigenaar van het terrein waarop het hemelwater valt primair verantwoordelijk voor de verwerking van het hemelwater. Zie hiervoor figuur 1 het deel links van de verticale balk genoemd onder de situaties 1 t/m 4. De gemeente hoeft dit hemelwater afkomstig van bewoners niet te ontvangen, tenzij de houder ervan het redelijkerwijs niet kan verwerken. Is dit het geval, dan valt dit onder de hemelwaterzorgplicht van de gemeente.

De wetgeving en zorgplichtformulering geven aan dat de uitwerking uit twee stappen bestaat:

1. Gemeente moet beoordelen in welke situaties zij redelijkerwijs van de particulier kan vragen om zelf het hemelwater aan de bron te verwerken. Hiervoor kunnen hulpmiddelen worden ontwikkeld zoals verordeningen en maatwerkvoorschriften.
2. Indien verwerking van het hemelwater aan de bron redelijkerwijs niet mogelijk is moet de

gemeente voorzieningen treffen om het overtollige hemelwater af te voeren via een gemeentelijk systeem.

In het GRP hanteren we het beleid om afvalwaterstromen te scheiden wanneer we de riolering gaan aanpakken (situatie 5 in figuur 1).

Bij nieuwbouw geldt dit op grond van het Bouwbesluit als een wettelijk verplichting (situatie 3 in figuur 1). Daarom leggen we gescheiden rioolstelsels aan in de vorm van een hemelwaterstelsel voor de inzameling en transport van hemelwater en een vuilwaterstelsel voor de inzameling en transport van afvalwater. Daar waar er problemen ten aanzien van het grondwater zijn, leggen we drainageleidingen aan. Voorbeelden zijn in Geldrop de wijken Skandia en Coevering-West.

De extreme buien van de afgelopen jaren hebben laten zien dat het rioolstelsel niet altijd alle neerslag ondergronds kan afvoeren. We moeten daarom hemelwater zoveel mogelijk op de plek zelf verwerken. Pas als dit niet lukt kan het worden afgevoerd. Burgers en bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid voor het hemelwater dat op eigen terrein valt. De gemeente heeft deze verantwoordelijkheid op openbaar gebied. De gemeente heeft hierin ook een voorbeeldfunctie als het gaat om scheiden van afvalwaterstromen.

Het doel dat we willen bereiken is om op een duurzame manier een minder belast rioolstelsel, minder overlast, alsmede een betere leefomgeving te creëren.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen

Bij de begripsomschrijvingen is waar mogelijk aangesloten bij de begrippen rondom afvalwater in de Wet milieubeheer en het Gegevens Woordenboek Stedelijk Water (GWSW) van de Stichting RIONED. In het GWSW zijn begripsomschrijvingen en definities ontleend aan de bestaande definities in de verschillende NEN-normen.

Hoofdstuk 2 Waterberging

Artikel 2:1 Verplichting tot waterberging bij nieuwbouw

1. Door klimaatverandering neemt de kans op stortbuien en langdurige neerslag toe. Neerslag (hemelwater) stroomt vanaf het dakoppervlak van gebouwen en bestrating via een regenpijp of bovengronds naar de openbare riolering. De openbare riolering moet het afstromend hemelwater van veel gebouwen verwerken. De capaciteit van het riool is bij zo'n forse regenbui niet altijd toereikend. Als de riolering het aanbod van hemelwater niet meer aan kan, kan dit tot ernstige wateroverlast leiden en tot schade aan gebouwen of infrastructuur. De gemeente wil dit soort situaties zoveel mogelijk voorkomen.
Waterberging en infiltratie is een manier om schone waterstromen op het eigen perceel te houden. Dit heeft meerdere directe voordelen. Door water te houden op de plek waar het neerkomt en te laten infiltreren in de bodem wordt bijgedragen aan het tegengaan van verdroging. Ook draagt waterberging bij aan het voorkomen van wateroverlast door de hoeveelheid water in de riolering te verminderen, waardoor er geen bergingscapaciteit overblijft in de openbare riolering.
In het GRP hanteren we het beleid om afvalwaterstromen te scheiden wanneer we de riolering gaan aanpakken. Bij nieuwbouw geldt dit op grond van het Bouwbesluit als een wettelijk verplichting. Zie ook de toelichting onder "aanleiding en doel".
2. De gemeente Geldrop-Mierlo heeft een aantal locaties aangewezen waar het realiseren van waterberging op particulier terrein niet noodzakelijk is. Volgens dit lid geldt het werkingsgebied "uitzonderingen infiltratie" voor de volgende situaties:
 - a. In het gebied waar de totale ruimte (openbaar en particulier) zeer intensief wordt gebruikt;
 - b. In gebieden met hoge grondwaterstanden. Hier heeft de gemeente al drainageleidingen aangelegd om de grondwaterstand te kunnen reguleren.

3. In situaties waar het verhard oppervlak dusdanig beperkt is tot een oppervlak van 10 m² wordt het niet doelmatig geacht om een waterbergende voorziening te realiseren. Daarom is tot een oppervlak van 10 m² een waterberging niet verplicht.
4. Via de regel om bij nieuwbouw te voorzien in een minimale waterbergingscapaciteit van 60 liter per vierkante meter verhard oppervlak (dit heet 60 mm berging), wordt hemelwater langer vastgehouden op eigen terrein. Op die manier wordt de belasting op de openbare riolering geleidelijk aan teruggebracht.

Een capaciteit van 60 mm betekent dat voor een perceel met een totaal verhard oppervlak (de bebouwing en eventuele bestrating) van 50 m² moet worden voorzien in een vorm van waterberging met een totale capaciteit van $50 \text{ m}^2 \times 60/100 \text{ m}^1 = 3 \text{ m}^3$ (3.000 liter). Deze waterbergingscapaciteit kan op verschillende manieren worden gerealiseerd. Voorbeelden zijn het ingraven van infiltratiekratten of een grindbed, het aanleggen van een verdiepte gedeelte in de tuin, het aanleggen van een groen dak of het plaatsen van een of meerdere regentonnen. Het combineren van waterbergende voorzieningen is ook mogelijk, mits aan de bergingseis wordt voldaan.

De verplichting om te voorzien in een minimale waterbergingscapaciteit van hemelwater van 60 mm geldt alleen voor nieuwbouw. Nieuwbouw betreft bijvoorbeeld een volledig nieuw gebouw, maar ook de uitbreiding van een bestaand gebouw met een aanbouw. De bergingseis heeft dan betrekking op de uitbreiding van het verharde oppervlak. Ook in situaties waar sprake is van herbouw, dus waar eerst sloop heeft plaats gevonden en opnieuw sprake is bouw van een gebouw, wordt dit gezien als nieuwbouw. Bij verbouwingen zoals een dakkapel aan een bestaand gebouw is deze regel niet van toepassing.

Voor het goed functioneren van een hemelwaterberging die hemelwater infiltreert in de bodem, is het belangrijk dat de bodem van de voorziening boven de gemiddeld hoogste grondwaterstand wordt aangelegd zodat de hemelwaterberging leeg kan lopen. Belangrijk is dat de waterberging binnen 48 uur weer leeg is en geschikt is voor berging van de volgende bui.

5. Voor geval van hogere intensiteiten neerslag dan waar de voorziening van 60 mm op is ontworpen, moet een noodoverlaat aanwezig zijn. Bij een dergelijke calamiteit kan het hemelwater in die situaties niet volledig worden geborgen in de hemelwaterberging en mag middels een noodoverlaat het teveel aan hemelwater worden geloosd naar openbaar terrein. De gemeente moet als beheerder van de openbare ruimte hiertoe toestemming geven. Deze noodoverlaat wordt bij voorkeur bovengronds, of tenminste controleerbaar en beheerbaar gerealiseerd.
6. Dit artikel biedt het college de mogelijkheid om ook als wijzigingen in bestaande bouw die gevolgen hebben voor de afvoer van hemelwater plaatsvinden te toetsen of deze wijzigingen niet zullen leiden tot hinder dan wel een onrechtmatig situatie anderszins.
7. Met dit artikel behoudt het college sturing op afvoer vanuit o.a. waterbergingen naar het openbare watersysteem, bijvoorbeeld om overlast te voorkomen.
8. Wanneer bouwplannen voor nieuwbouw niet kunnen voldoen aan de waterbergingseis uit dit artikel, worden deze bouwplannen niet zondermeer verboden. Er zijn situaties denkbaar waarin het realiseren van de voorgeschreven hoeveelheid waterberging erg lastig is, of zelfs onmogelijk. Bijvoorbeeld als de grondwaterstand erg hoog is op de (enige) plaats waar de initiatiefnemer waterberging kan realiseren. Mocht infiltratie onverhoopt niet mogelijk zijn of de leegloop van de voorziening niet voldoende zijn om binnen 48 uur leeg te zijn dan, moet dit door de initiatiefnemer worden aangetoond door middel van bodem- en infiltratieonderzoekresultaten.

De initiatiefnemer kan, in dat soort gevallen, in overleg met de gemeente kijken of er een andere geschikte manier is om te zorgen dat de wateroverlast niet toeneemt. Immers met elke vierkante meter verhard oppervlak extra op de riolering neemt de kans op wateroverlast toe. Alternatieve maatregelen worden vastgelegd in een omgevingsvergunning op grond van dit artikel. Realisatie van een eventueel aangepaste hoeveelheid waterberging in combinatie met vertraagde leegloop naar een openbare hemelwatervoorziening kan bijvoorbeeld worden gezien als een alternatieve maatregel.

Artikel 2:2 Maatwerkvoorschrift

In dit artikel is geregeld dat het college een maatwerkvoorschrift kan stellen over de inrichting en het beheer van een bergingsvoorziening. Bij beheermaatregelen valt te denken aan bijvoorbeeld de manier van onderhouden van afvoerleidingen of infiltratiekratten, deze kunnen verstopt raken. Met een maatwerkvoorschrift kan de gemeente specifieke voorschriften geven over de inrichting en het beheer van een bergingsvoorziening in concrete situaties. Het maatwerkvoorschrift is een besluit waartegen rechtsbescherming open staat.

Hoofdstuk 3 Overige bepalingen

Artikel 3:1 Toezichthouders

Artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft aan dat onder toezichthouder wordt verstaan: "een natuurlijk persoon, die bij of krachtens een wettelijk voorschrift is belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift".

Een aangewezen toezichthouder beschikt in beginsel over alle in afdeling 5.2 van de Awb opgenomen bevoegdheden. Op grond van artikel 5:14 van de Awb zijn deze bevoegdheden bij verordening of bij besluit van het college te beperken. In dit verband is ook artikel 5:16a van de Awb van belang. Hierin staat dat een toezichthouder bevoegd is van personen een identiteitsbewijs in te zien als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Het college wijst in de regel een gemeentelijke afdeling of dienst aan waarvan de ambtenaren zijn belast met het toezicht op de naleving van de verordening. Bovendien kan het college (in termen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht: het bevoegd gezag) ambtenaren aanwijzen van andere afdelingen of diensten.

Aanwijzing en opsporingsbevoegdheid

Een bepaling over buitengewone opsporingsambtenaren is overbodig en in strijd met Aanwijzing 92 van de Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving. Immers artikel 142, eerste lid, aanhef en onder c van het Wetboek van Strafvordering, bepaalt onder meer dat: "met de opsporing van strafbare feiten als buitengewoon opsporingsambtenaar zijn belast de personen die bij verordeningen zijn belast met het toezicht op de naleving daarvan, een en ander voor zover het die feiten betreft en de personen zijn beëdigd". Aangezien buitengewone opsporingsambtenaren hun aanwijzing aan het Wetboek van Strafvordering ontleen, is een nadere regeling niet nodig. De aanwijzing als toezichthouder is de grondslag voor de aanwijzing als buitengewoon opsporingsambtenaar. De opsporingsbevoegdheid van de buitengewone opsporingsambtenaren beperkt zich tot die zaken waarvoor zij toezichthouder zijn. Op grond van het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar moeten zij voldoen aan eisen van vakbekwaamheid en betrouwbaarheid, en zijn beëdigd door de procureur-generaal.

Artikel 3:2 Overgang naar het omgevingsplan

(geen nadere toelichting)

Artikel 3:3 Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de verordening is in beginsel acht dagen na de bekendmaking (artikel 142 van de Gemeentewet). De gemeenteraad kan in de verordening een ander tijdstip van inwerkingtreding vaststellen of B&W de bevoegdheid geven de inwerkingtreding van de verordening op een nader tijdstip te bepalen.

Artikel 3:4 Citeertitel

De tekst van artikel 10.32a Wet milieubeheer geeft de verordening geen naam. De naamgeving staat dus vrij. De naam waterverordening lijkt minder geschikt, omdat in sommige provincies een waterverordening – met geheel andere inhoud – bestaat. De naam Verordening berging bij nieuwbouw geeft het beste aan waarover deze verordening gaat.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van xxxx 2023

De raad voornoemd,

De voorzitter,

De griffier,